

Αθήνα, 04 Ιουνίου 2025

ΕΡΩΤΗΣΗ

- προς τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών
- προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Θέμα: «Η Παμβώτιδα σε κίνδυνο: Άμεση ανάγκη θεσμικής κατοχύρωσης και περιβαλλοντικής προστασίας της λίμνης των Ιωαννίνων»

Η λίμνη Παμβώτιδα αποτελεί οικοσύστημα ιδιαίτερης περιβαλλοντικής αξίας και τοπόσημο για την πόλη των Ιωαννίνων. Υπαγόμενη στο δίκτυο NATURA 2000 (κωδικός GR2130005), συνιστά κρίσιμο βιότοπο για την πανίδα και τη χλωρίδα της Ηπείρου, ενώ παράλληλα διαθέτει πολιτιστική, αισθητική και τουριστική σημασία.

Ωστόσο, οι πρόσφατες κυβερνητικές πρωτοβουλίες και η έκδοση νέας εγκυκλίου του Γενικού Γραμματέα Δημόσιας Περιουσίας επαναφέρουν με έντονο τρόπο το ενδεχόμενο επαναχάραξης των ορίων της λίμνης, χωρίς επιστημονική τεκμηρίωση, θεσμική διαβούλευση και περιβαλλοντική αξιολόγηση. Η εγκύκλιος προβλέπει ότι οι Κτηματικές Υπηρεσίες μπορούν είτε αυτεπαγγέλτως είτε κατόπιν αιτήματος ιδιωτών να διενεργούν αυτοψίες και να προχωρούν σε επικαιροποίηση των ορίων, στη βάση πρόσφατων υδρολογικών δεδομένων.

Το εν λόγω πλαίσιο κινείται στην κατεύθυνση του ν. 5092/2024 για την «αξιοποίηση του αιγιαλού», ο οποίος επιτρέπει ακόμη και τη διαγραφή παλαιών αιγιαλών από τα μητρώα δημοσίων κτημάτων, εφόσον προβάλλονται εμπράγματα ιδιωτικά δικαιώματα. Ενέχει δηλαδή τον κίνδυνο - εξαιτίας της κατ' αναλογία εφαρμογής της νομοθεσίας του αιγιαλού, που δεν λαμβάνει υπόψη τις ιδιαιτερότητες των λιμναίων συστημάτων - νομιμοποίησης καταπατήσεων και περαιτέρω οικοπεδοποίησης παραλιμνίων εκτάσεων.

Ιδιαίτερη ανησυχία προκαλεί η πλήρης απουσία των αρμόδιων φορέων περιβαλλοντικής προστασίας - όπως η Μονάδα Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών Ηπείρου και ο ΟΦΥΠΕΚΑ - από τη διαδικασία, όπως και η απουσία της τοπικής αυτοδιοίκησης. Αντίστοιχα, το Τοπικό Πολεοδομικό Σχέδιο των Ιωαννίνων βρίσκεται υπό εκπόνηση, χωρίς να υπάρχει θεσμική διασφάλιση ότι θα ενσωματώσει τις τρέχουσες εξελίξεις ή θα διασφαλίσει το φυσικό τοπίο από χρήσεις που ευνοούν την εμπορευματοποίηση του παραλίμιου χώρου.

Παράλληλα, η έκδοση του Προεδρικού Διατάγματος για τη ρύθμιση των χρήσεων γης στην παραλίμνια περιοχή παραμένει σε εκκρεμότητα για έκτη συνεχή χρονιά. Αν και η σχετική νομοθετική εργασία έχει ολοκληρωθεί από το 2019, η κυβέρνηση δεν προχωρά στην κατάθεσή του στο Συμβούλιο της Επικρατείας, αφήνοντας το οικοσύστημα της Παμβώτιδας νομικά έκθετο.

Αξίζει να σημειωθεί ότι σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η διαχείριση λιμναίων οικοσυστημάτων (όπως πχ: στη λίμνη Constance στη Γερμανία ή στη λίμνη Bled στη Σλοβενία) στηρίζεται σε διαφανή χωρικό σχεδιασμό, ισχυρό θεσμικό πλαίσιο και ενεργή συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών, με προτεραιότητα στην περιβαλλοντική ακεραιότητα και όχι την εμπορική αξιοποίηση του υγρού στοιχείου.

Κατόπιν αυτών, και με δεδομένο τον αυξανόμενο κίνδυνο απορρύθμισης της θεσμικής προστασίας της Παμβώτιδας,

Ερωτάται ο κ. Υπουργός:

1. Πώς δικαιολογείται η επαναχάραξη των ορίων της λίμνης χωρίς τη συμμετοχή περιβαλλοντικών και αυτοδιοικητικών φορέων, χωρίς δημόσια διαβούλευση και χωρίς περιβαλλοντική μελέτη;
2. Ποια μέτρα θα ληφθούν ώστε να αποκλειστεί η πιθανότητα μετατροπής της παραλίμνιας ζώνης σε χώρο οικοδομικής ή τουριστικής εκμετάλλευσης;
3. Έχει αξιολογηθεί η συνάφεια της εγκυκλίου με τις υφιστάμενες διεθνείς και ευρωπαϊκές υποχρεώσεις της χώρας για την προστασία περιοχών NATURA και λιμναίων οικοσυστημάτων;
4. Σε ποιο στάδιο βρίσκεται το Προεδρικό Διάταγμα για την Παμβώτιδα και γιατί εξακολουθεί να παραμένει σε αδράνεια, παρά την προετοιμασία του ήδη από το 2019;
5. Πώς διασφαλίζεται ότι το υπό εκπόνηση Τοπικό Πολεοδομικό Σχέδιο θα ενσωματώσει αυστηρά μέτρα προστασίας για τη λίμνη και τον παραλίμνιο χώρο, συμβατά με τη σημασία της ως δημόσιου και φυσικού αγαθού;

Η ερωτώσα βουλευτής

Μερόπη Τζούφη